מימו סח סעיף א:

עשין מח טוש"ע

 א) [לעיל ט:], ב) [חוספחה
פ"א], ג) [במשנה
שבמשניום אימא כהן],
ד) ל"ל אבריימא, ה) בס"א: על, ו) [רב אשי אומר תני כל שלא מושמש. אומר רבינו ילחק בן רבינו מאיר דרב ימון כן יפים מחיר דלית אשי פליג ארב נחמן דלית ל" חזקה דאין אדם טורח בו׳ כדפי׳ לעיל. ור״ת אומר דלא פליג דדוקא ביהודה שנהגו למשמש ואירע שלא משמש אינו יכול לטעון דדומה לדבר שהוא ברמאות נילגל שלא מישמשוהו וכן . משמע הלת דהא התני ביהודה אינו יכול לטעון הא בגליל מלי טעין כדדייק לעיל אע"ג דבגליל לא היו

מצי טעיו היינו אם אירע

שמישמשוהו וע"כ לריך לפרש כן למאי דדחי לעיל

לא דקא טעין טענת דמים ולא אמרי׳ חוקה דאין אדם טורח כו׳],

מוסף רש"י

האוכל אצל חמיו. נימיס שנין אירוסין לנשוחין (לעיל ט:). אינו יכול לטעון טענת בתולים. כשתכנס לחופה וווח. מפני שמתייחד לותס (שם). כדי שיהא לבו גם בה. כלומר רגיל ומלחק עמה שלא יהיו נושין זה מזה בבעילת מצוה, הלכך חיישינן דלמא בעיל למשמש את החתן ואת לבקר נה כלומר הכלה אחריהם שלא ינהגו רמאות בטענת מנהג בתולים (לעיל ו:).

תוספות רי"ד אמר רבא זאת אומרת כנסה בחזקת בתולה ונמצאת בעולה יש לה כתובה מנה. פי' כיון . שהעדים מבררים ומעידים שהערים מבודים ומעידים שלא בא עליה כשכנסה [ראשון] א"כ בחזקת בתולה כונסה וש"מ כנסה בעולה כתובתה מנה. ר"א אמר בעלמא לעולם אימא . הכא שכבר כנסה הראשון. פי׳ ואע״פ שמעידים העדים שלאחר שכנסה לא בא עליה יש לומר כיון שנתרצית לו לכונסה מאותה שעה היא נשאת לו. והל' כרב אשי דכנסה רחזכת רחולה וומצאת בחוקו בתולה ונמצאו בעולה אין לה כלום ורבא נמי הכי אמר לעיל במאי דתנן הנושא את האשה מצא לה בתולים ואמר רבא מקח וכו׳ טעות לגמרי משמע ולית זאת אומרת דיוקא בעלמא . סבר לדייה מינה ולמימר הכי וליתא אלא כדתרצה רב אשי. ומקשה וליחוש שרביא כגון שקידש ובעל לאלתר. פי׳ כל היכא דהיא טענה טענת ברי ובעל טעין טענת שמא כגון תחתיך נאנסתי או מוכת עץ אני נאמנת רן נאנטוני או ץ אני נאמנת כתובה ושריא לבעלה כדלקמז ואפילו

וקאמר אין יכול להפסידה מנה הראוי לאלמנה מן הנישואין: וניחוש שמה מהסיו זינהה. די אמתניתין פריך דקתני אין השני יכול לטעון טענת בתולים ולא מוקיקינן ליה לבא לבית דין ולא יתברר הדבר אם תחתיו זינתה אם לא ושמא אסורה

היא לו בשלמא אהנך דלעיל דאמרן אמר רבה זאת אומרת כנסה בחזקת בתולה כנסה בחזהת בתולה ונמלאת בעולה ונמצאת בעולה יש לה כתובה מנה רב אשי יש לה כתובה לא מקשינן דאיכא אמר בעלמא לעולם אימא לך לית לה כלל למימר כשבא לבית דין ובאו עדים ושאני הכא שהרי כנסה ראשון וניחוש שמא שזינתה קודם לכן אבל הכא קתני תחתיו זינתה אמר רב שרביא כגון שקידש אין יכול לטעון מתוך כך לא יבא ובעל לאלתר ואיכא דמתני לה אמתניתין לב"ד: כשקידש ובעל לחלמר גרסינן בתולה אלמנה גרושה חלוצה מן הנישואין ולא גרסינן כשקידש לאלתר ובעל כתובתן מנה ואין להן מענת בתולין בתולה לאלתר. שלא פירש ממנה בין קידושין לבעילה דודאי לא תחתיו זינתה: ואיכא מן הנישואין היכי משכחת לה כגון שנכנסה דמתני לה. להא דרבה ורב אשי ורב לחופה ולא נבעלה אמר רבה זאת אומרת שרבים המתני': וחת הומרת. כנסה בחזקת בתולה ונמצאת בעולה מדקתני מתני' אין להן טענת בתולים: כתובתה מנה רב אשי אמר לעולם אימא וליחוש שמח מחמיו זינמה. ואמאי מני לד בעלמא לית לה כלל ושאני הכא שהרי אין להן טענת בתולים: מאן דמתני נכנסה לחופה וליחוש שמא תחתיו זינתה לה. להא דרבה ורב אשי אברייתא: כ"ש אמתני'. דכיון דאברייתא אע"ג אמר רב שרביא כגון שקידש ובעל לאלתר דאמרו עדים לא נסתרה לראשון מאן דמתני לה אברייתא כל שכן אמתניתין ושני זה בחזקת בתולה כנסה ואפילו ומאן דמתני לה אמתני' אבל אברייתא לא הכי אהדר ליה רב אשי לרבה לעולם משום דמצי אמר לה אנא אעדים סמכי: לא תשמע כנסה בחזקת בתולה מתני' מאהאוכל אצל חמיו ביהודה שלא ונמצאת בעולה יש לה כתובה דשאני בעדים אינו יכול למעון מענת בתולים מפני שמתייחד עמה: גמ' מדקתני האוכל מכלל הכא שהרי כנסה ראשון כל שכן אמתניתין דלא הבטיחוהו עדים על כך איכא למתנייה לדרבה ומאי דאיכא דוכתא ביהודה נמי דלא אכיל אמר דאהדר ליה רב אשי: ומאן דתני אביי ש"מ ביהודה נמי מקומות מקומות יש כדתניא א"ר יהודה ∘ביהודה בראשונה היו לה. דרבה ורב אשי אמתניתין: אבל אברייתא לא. מתני להו מייחדין את החתן ואת הכלה שעה אחת דמברייתה ודהי שפיר ש"מ זהת קודם כניסתן לחופה כדי שיהא לבו גם בה אומרת דרבה ועלה לא הוה לרב ובגליל לא היו עושין כן ביהודה בראשונה אשי לאהדורי שאני הכא שהרי כנסה היו מעמידין להם שני שושבינין אחד לו ראשון דמני אמר אנא אעדים סמכי ואחד לה כדי למשמש את החתן ואת הכלה וכיון דקתני אין השני יכול לטעון בשעת כניסתן לחופה ובגליל לא היו עושין טענת בתולים שמעינן ודאי דואת אומרת כנסה בחזקת בתולה ונמלאת כן ביהודה בראשונה היו שושבינין ישנים בעולה יש לה כתובה: מקומות בבית שחתן וכלה ישנים בה ובגליל לא היו מקומות יש. שחלוקין במנהגם ונפקא עושין כן וכל שלא נהג כמנהג הזה אינו מינה דהיכא דלא נהיגי לייחד יכול יכול למעון מענת בתולים אהייא אילימא ארישא כל שנהג מיבעי ליה אלא אסיפא לטעון: כדתנית. דמקומות מקומות ים: למשמש. לפשפש ולמשמש כל שלא מושמש מיבעי ליה אמר אביי במעשיהן באותו הלילה שלא יקלקלו לעולם ארישא ותני כל שנהג אמר ליה רבא זה אתם זה במעשיהם בתרמית שלא והא כל שלא נהג קתני אלא אמר רבא הכי יראה זה דם בתולים ויאבד וזו לא תביא מפה שיש עליה טיפי דמים. קאמר כל שלא נהג מנהג גליל בגליל אלא ובמקום שנהגו למשמש לא נהגו מנהג יהודה בגליל אינו יכול למעון מענת לייחד דאילו במקום שנהגו לייחד מאי בתולים רב אשי אמר לעולם יאסיפא ותני כל שלא מושמש: בותני אחת אלמנת מישמוש בעי הרי אין שם טענת בתולים. אלמא ביהודה מקומות ישראל ואחת אלמנת יכהנים כתובתה מנה מקומות יש: חילימה הרישה. המנהג בית דין של כהנים היו גובין לבתולה דמייחדין: כל שנהג להתייחד מיבעי ארבע מאות זוז ולא מיחו בידם חכמים: ליה. דחין יכול לטעון: אלא אסיפא. מאתים כתובתה מאתים גב" תנא ואלמנת כהנים אמנהג דמשמוש שושבינין: כל שלא מושמש מיבעי ליה. דהטוען טענת והאנן תנן אחת אלמנת ישראל ואחת בתולים הוא הבעל והוא אינו נוהג אלמנת כהנים כתובתן מנה אמר רב אשי מישמוש שבו ושאינו מלוי בבעלו אלא שתי תקנות הוו מעיקרא תקינו לבתולה על אבי הכלה למשמשו שלא יאבד ולאלמנה מנה

> בעל שלא נהג מישמוש אינו יכול לטעון טענת בתולים כ"ש דחם לח נהג למשמש והם מישמשו אותו דיכול לטעון הכי איבעי ליה למתני כל שלא מושמש אינו יכול לטעון דשמא ראה ואבד: אלא אמר רבא. האי כל שלא נהג אמנהג דגליל קאי דמנא בברייתא ובגליל

את בתוליה ומשמוש בכלה שלא תביא

דם מן החוץ תלוי בבעל והיכי תני כל

אלמנה בת כהן: היו גובין לבחולה. בת כהן כשנישאת לכהן וכ"ש כשנישאת לישראל: גבו' שחי חקנוח הוו. לאלמנה בת כהן: בראוה מדברת חיישינן שמא נבעלה לנתיז ולממור דוקא להנשא לכהונה אבל לאוסרה על בעלה בייחוד בעלמא הא אמרי׳ לקמז דמודה ר״י דלא אסרה בשנת בצרת ולבות ולבות היא להוב אל היה בל אומר היה בל היה להיה להיה להיה לקבות היה לקבון כנותדה לא אומרות לה אפי לה אפי? אם הוא כהן וח"צ אלו טענה האשה ואמרה שבעלי בא על יקודם נשואין לא הוה מקשי וליחוש שמא תחרנו זינתר דהיא גמנת אלא התנא לא שנה טענת האשה אלמא לא טענה הכי ואפי"ה אומר לו ביד שאינך יכול לטעון טענת בתולים שמא בא עליה קודם נשואין משעה ששניהם נאותו לכנוס ואע"פ שהאשה אינה יודעת לטעון. י"ל שלמפרע היה מערה בה והוציא

ואת אומרת. נראה דהא ודאי בחזקת בתולה כנסה דקמך אעדים אבור רבה ואת אומרת. נראה דהכא גרסינן רבה דהא רבא קאמר לעיל דמקח טעות לגמרי משמע ואי גרסינן הכא רבא א"כ תיקשי מתניתין רישא לסיפא דהא זאת אומרת איכא למידק נמי ממתניתין כדאמרינן בסמוך אלא ודאי נראה דהכא גרס

רבה דרבא דאמר לעיל מהח טעות לגמרי משמע יפרש כמו רב אשי: כנסה בחוקת בתולה ונמצאת בעולה יש לה מנה. והא דקתני שהרי כנסה ראשון פירש ריב"ם דהכי משמע ליה אין לשני טענת בתולין לחסרה מכתובתה כלום שהרי כנסה ראשון וגרם להיות כתובתה מנה ואינו יכול לחסרה כלום מאותה מנה דלא מהניא טענת בתולין אלא ממנה דבתולין: שאבר הכא שהרי כנסה ראשון. ואדעתא דבעולה נישאת ואע"ג דעדים מעידים שלא נבעלה אינו סומך על זה מאחר שהיו נישואין וסבר

דלשבחה אומרים כן: וניחוש שמא תחתיו זינתה. אין

לומר דפריך אמאי אינו יכול לטעון טענת בתולים לאוסרה עליו ניחוש באשת כהן שמא תחתיו זינתה דליכא אלא חדא ספיקא ספק תחתיו ספק אין תחתיו דהא מלי לשנויי דהא דאינו יכול לטעון היינו להפסידה מכתובתה דאיכא ספק ספיקא דאפי׳ מחתיו אימור באונס הוה ואין זה דוחק דלעיל נמי מפרש אינו יכול לטעון טענת בתולים הכי דהאמר למאי אי לאוסרה עליו ביהודה אמאי לא כו' אלא אכתובה פריך אמאי אינו מפסיד לה ונראה לר"י דלרב אשי פריך כיון דבעלמא אית ליה דאין לה כלום והכה יש לה לפי שכנסה רחשון א"כ יבא לידי איסור שזה האיש סבור כיון שוו יש לה אע"ג דבעלמא לית לה אם כן מחזקינן אותה ודאי בעולה מבעל ראשון ואדעת כן רולים לומר שנשחתי ובחנם חטרח לבית דין שודאי לא יאסרוה עלי ולכך היה לנו להפסיד כתובתה שיבא לב"ד ולא יטעה לומר שמותרת לו ואפי׳ באשת ישראל יש לנו להפסידה גזירה שיראה כהן שזו לא תאבד כתובתה ויסבור אף בשלו כן ולא יבא לב"ד אבל לרבה לא פריך מידי כיון דבעלמא נמי יש לה ליכא למיטעי:

בגון שקידש ובעל לאלתר. וכן נריך נמי להעמיד שהראשון אחר

שהידש כנסה לאלתר ומת מיד ועדים מעידים שלא זינתה תחתיו דאם נבעלה תחת הראשון הרי נבעלה לפסול לה ואסורה לכהונה":

שתי תקנות הוו. וליכא למימר דחדא מקנה הואי ומתני׳ קודם תקנה וברייתא לאחר תקנה שתיקנו לאלמנה מאתים דהא חזינן השתא דלית להו מאתים וליכא למימר נמי דמעיקרא כי תקינו לבתולה ארבע מאות תקינו גם כן לאלמנה מאמים דאין סברא לתקן לאלמנה מאתים אם לא אחר שראו לורך

דמולולי בהו [הילכך מעיקרא לא רלו לשנותה משאר אלמנה וכיון דחזו דקא מולולי בהו ראו שהיה לורך תקון להם מאתן וכיון דחזו דפרשי מינייהו אהדרינהו למילמייהו] ולכך הוצרך לומר שתי תקנות הוו:

כיון לא היו עושין כן ועלה קאי כל שלא נהג כמנהג הזה בגליל אלא נחייחד כמנהג שביהודה אינו יכול לטעון: בותבי' אלמנה כהנים.

177

מאות

ארבע

. לטעון ומהימן ורב אשי פי׳ כל שלא משמש ביהודה אינו יכול לטעון פי׳ כיון שביהודה ממשמשים והוא לא משמש אמרי׳ ייטבון יומר ובי אם כי כל ני את מכשה בי ויורות את כי ייטבון כי וייטבות המינטפטים והוא את מכשה מייטה. לכתחלה עשה כדי להעליל עלילה עלי אבל בגליל שלא נהגו מצי טעין אעיים שלא משמש. ושמואל האמר נאמן להפסידה כתובתה בטענת פתח פתוח דליכא למיקם עלה דמלתא להתברר ע"י שושבינים. וכגון שהיתה בוגרת שכלו בתוליה או אם היתה ממשפחת דורקטי אבל בטענות דמים אם נהגו למשמש ולא משמש אינו נאמן ובמקום שלא נהגו למשמש נאמן:

דמולולי

ל) ל"ל והמורה פירש. ור"ל דרש"י ז"ל פירש.

תוספות רי"ד (המשך) בתוליה ולא הרגישה שלא עלו במטה כדרך חתן וכלה אלא עד אז היה מערה בה ולא שתה לבה וליחוש שמא תחתיו זינתה

דהניחא שלא להפסידה כתובתה אמרי׳ שמא בעלה בא עליה ולא תפסיד רחורה מספה ארל מספהא תאסר עליו כיון שעדי מעידים שלאחר שכנס לא רא טליה והיא ומי לא עליו מספק שמא תחתיו י זיוחה ולהכי איצטריד רר שרביא לומר שקידש ובעל לאלתר שיצאנו מזה הספק יארה כאן ספק שמא בעולה היתה מקודם לכן והרי מקחו מקח טעות בזה . הספק אנו תוליז כי בעלה בא עליה ואין כאן מקח טעות ⁽⁴⁾ פי׳ המורה וניחוש שמא תחתיו זינתה אמתניתין פריך דקתני אין השני יכול לטעון טענת בתולים ולא מזקיקינן ליה לבוא לב״ד ולא מתברר אם זינתה תחתיו אם לאו ושמא אסורה לו דבשלמא נהך דלעיל דאמרת כנסה בחזקת בתולה ונמצאת בעולה יש לה כתובה מנה

לב״ד באו עדים שזינתה קודם לכן אבל הכא קתני אין יכול לטעון מתוך כך לא יבא לב״ד אמר רב שרביא כשקידש ובעל לאלתר. פי׳ שלא פירשה ממנו בין קידושין לבעילה ידודאי לא ויחוש לזיוחה: ביהודה שלא בעדים אינו ירול למעוז מעום רחולים אלמנת ישראל אלמנת כהנים כתובתז אלמנו כוונים כונובון מנה ב"ד של כהנים היה גובין לבתולה ד' מאות זוז ולא מיחו בידם חכמים: תניא א״ר יהודה בראשונה ביהודה היה מיחדים את החתן ואת הכלה שעה אחת קודם כניסתן לחופה כדי שיהיה לבו גם בה ובגליל לא בראשונה היה מעמידים להם שני שושבינים אחד את החתן ואת הכלה רשעה רוימחז לחופה פי׳ הלילה במעשיהן שלא יקלקלו זה על זה שלא ויאבד וזו תביא מפה שיש עלי׳ טפת דם ובגליל

גם ביהודה הי' מקומות שלא היו מיחדיז. ושם היו במקום שהיו מייחדים לא יועילו שושבינין שהרי אין בראשונה היו שושבינים ישינים בבית שחתז וכלה

היו עושים כן. וכל שלא . נהג כמנהג זה אינו יכול שהרי נתיחד עמה. אבל נהג מנהג גליל ולא נתייחד